

N:o 15.

Ank. till Riksd. Kansli den 6 April 1875, kl. 2 e. m.

*Betänkande, rörande Herr Hans Larssons motion om öppnande af
nytt afdelningskontor för Riksbanken.*

Uti motion, N:o 90, väckt i Andra Kammaren, har Herr *Hans Larsson*, under åberopande af Riksbankens uppgift såsom statsanstalt att befordra och underlätta penningerörelsens gång på den enklaste och minst kostsamma väg, hvarmed tillika Riksbankens och dess principalers fördel kunde befordras, samt med hänsyn till Riksbankens genom reserverade vinster ökade tillgångar, föreslagit att Riksdagen måtte besluta om öppnande af ytterligare ett afdelningskontor för Riksbanken, helst i Sundsvall eller å någon annan viktig handelsort, som af Fullmäktige förordas och med det rörelsekapital, som Fullmäktige med Bankens fördel finna sig föranlätne föreslå.

Fullmäktige, hvilkas yttrande i ämnet Banko-Utskottet infordrat, hafva icke funnit Riksbankens intresse påkalla ett förord för upprättande vare sig i Sundsvall eller annorstädes af ett nytt afdelningskontor för Riksbanken. Då Sundsvall redan har tre egha bankinrättningar utom den snart upphörande filialbanken, och af de förstnämnda två först i senaste tid tillkommit och således torde mer än tillräckligt ersätta filialbanken med dess sedan en tid minskade verksamhet, synes Fullmäktige icke i Sundsvall kunna förefinnas något behof af ytterligare en bankinrättning, i synnerhet som genom den beslutade och under anläggning varande jernvägen staden inom ett mindre antal år kommer att erhålla ytterligare förbindelse med hufvudstaden. Hvad åter beträffar förslaget att öppna

ett afdelningkontor för Riksbanken å annan viktig handelsort, förmäla sig Fullmäktige sakna kännedom om någon från redan befintliga Riksbankens afdelningkontor så aflägse belägen viktig handelsort, som är i sådan saknad af de förmåner bankrörelsens bedrifvande å orten kan medföra, att Fullmäktige deraf skulle kunna hemta anledning föreslå anläggandet af ett Riksbankens afdelningkontor på platsen.

Till de af Fullmäktige anförla skäl vill Utskottet hafva tillagt ännu ett, som synes rätt kraftigt tala emot fortsatt utvidgning af den rörelse, som genom afdelningkontoren drifves. Utskottet anser det icke vara en för långt sträckt fordran, att afdelningkontoren å de förslag, som Riksbanken ställer till deras förfogande för att genom utlåning göra fruktbarande, må lemma Riksbanken en ren behållning af 4 %, enär svårighet ej torde kunna möta för Riksbanken att på annat sätt och mot fullt betryggande säkerhet vinna motsvarande eller ännu större afkastning af de tillgängliga medlen.

Om efter denna grund afdelningkontoren belastas med ränta å förlaget, så framgår af hosgående tabell Litt. A., att deras rörelse lemnat följande resultat:

	Vinst Kr.	Förlust Kr.
Afdelningkontoret i Göteborg	1873: —	38,284
	1874: 24,380	—
» i Malmö.....	1873: —	20,772
	1874: 23,424	—
» i Luleå	1873: —	18,789
	1874: —	7,047
» i Wisby	1873: —	7,385
	1874: —	2,467
Således för alla afdelningkontoren	1873: —	85,230
	1874: 38,298	—

eller att dessa samtliga å det från Riksbanken anvisade förlaget lemnat, år 1873 3,38 %, år 1874 4,25 %. Såsom af bifogade tabell Litt. B framgår, beror det senaste årets något gynnsammare resultat dock icke af någon särdeles betydande förändring i afseende å bankrörelsens driftvande: den under begge åren ostridigt ringa afkastningen å de från Riksbankens öfriga rörelse undandragna medlen, hvilken ytterligare minskas, om man iakttager att kontoren ej litet tyngar på bankens pensionsstat, har berott derpå, att samtliga kontoren hållit en ej obetydlig del af sitt förlag oanvänt och i medeltal för år räknadt alls icke kunnat i sin utlåning an-

vända innestående upp- och afskrifnings- eller depositionsmedel, och den under året 1874 för de tvänne större kontoren lemnade behållningen utöfver 4 % ränta å förlaget uppkommer endast vid Malmö kontor genom en nämnvärd ökad användning af förlaget, vid Göteborgs deremot mest genom större inbetalningar å inom linien förda lån, men för öfrigt, såsom vid samtliga kontoren, genom den vidtagna förhöjningen i utlåningsräntan.

Utskottet, som velat framlägga denna öfversikt för att visa, huru hittills gifven erfarenhet om afdelningskontorens betydelse för Riksbankens rörelse icke synes tala för någon vidare utveckling af denna Bankens organisation medelst kontor i landets olika delar, åtminstone förr än hela Riksbankens verksamhet förändras derhän, att densamma, i likhet med andra banker, hufvudsakligen genom vinstgivande upp- och utlåning af ledigt kapital kan äfven vid sina afdelningskontor drifva en förmånlig rörelse, får derför på här framställda skäl tillstyrka,

att Herr Hans Larssons motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 April 1875.

På Utskottets vägnar:

J. v. Schwerin.

Litt. A.

Öfversigt af Afdelningskontorens inkomster och utgifter 1873 och 1874.

	Afdelningskontoret i Göteborg.	Afdelningskontoret i Malmö.	Afdelningskontoret i Luleå.	Afdelningskontoret i Visby.
Aflöning och omkostnader	41,270,88	—	26,487,26	—
Afskrifningar m. m.	28,283,11	—	2,065,08	—
Ränta å insatta medel	4,307,51	—	1,875,79	—
Ränta å förlaget å 4 %	298,166,66	372,028,16	196,000,00	226,428,13
Inkomster af ränta	333,692,77	—	205,656,45	205,656,45
D:o af inom linien förda lån ...	51,66	333,744,43	—	—
Brist	—	38,283,73	—	20,771,68
Aflöning och omkostnader	48,185,62	—	31,061,89	—
Afskrifningar m. m.	13,849,03	—	2,465,63	—
Ränta å insatta medel	6,323,26	—	1,718,52	—
Ränta å förlaget å 4 %	304,000,00	372,357,91	210,777,78	246,023,82
Inkomster af räntor m. m.	385,609,39	—	268,698,19	—
D:o af inbetalning å inom linien förda lån	11,129,15	396,738,54	750,41	269,448,60
Öfverskott	—	24,380,63	—	23,424,78
Brist	—	—	—	7,047,07
				2,467,80

Litt. B.

Öfversigt af de vid Afdelningskontoren 1873—1874 (i medeltal af uppgifterna för hvarje månad) innestående och utestående medel.

	Innestående.				Utestående.					Summa.
	Förlag.	Å upp- och afskrif-ningsräk-ning.	På deposi-tionsräk-ning.	Summa.	För diskon-terade vrexlar.	För lån mot pant af löpande förskrif-ning m. m.	För lån mot pant af vägförda effekter.	För kassa-kreditiv.	För lån med om-sättnings-rätt.	
	I m e d e l t a l.									
1873.										
Vid afdelningskontoret i Göteborg	7,516,700	565,800	61,200	8,143,700	989,300	2,520,200	507,800	906,100	2,096,600	7,020,000
D:o i Malmö	4,900,000	600,800	22,100	5,522,900	1,283,700	1,645,900	—	635,000	812,500	4,377,100
D:o i Luleå	1,120,000	51,100	5,500	1,176,600	278,200	44,500	—	161,400	209,300	693,400
D:o i Visby	500,000	52,700	6,800	559,500	132,000	31,600	—	126,000	118,100	407,700
Summa	14,036,700	1,270,400	95,600	15,402,700	2,683,200	4,242,200	507,800	1,828,500	3,236,500	12,498,200
1874.										
Vid afdelningskontoret i Göteborg	7,600,000	295,500	139,300	8,034,800	1,038,500	2,061,300	857,800	897,600	2,230,500	7,085,700
D:o i Malmö	5,275,000	169,600	18,900	5,463,500	1,369,100	1,837,600	—	777,100	1,066,500	5,050,300
D:o i Luleå	1,458,300	43,000	38,500	1,539,800	497,100	62,200	—	353,700	235,700	1,148,700
D:o i Visby	546,400	17,600	25,000	589,000	191,800	28,900	—	154,100	132,400	507,200
Summa	14,879,700	525,700	221,700	15,627,100	3,096,500	3,990,000	857,800	2,182,500	3,665,100	13,791,900